

Sekce č. 2: Praxe mediace

Problematické otázky a závěry:

Příspěvky, které v sekci zazněly, rozvířily otázky. Ty byly řešeny v diskusi, avšak vzhledem k časovému možностям a velkému zájmu účastníků nebylo možné všechny zcela odpovědět:

- Osobnost mediátora ovlivňuje, jakým způsobem probíhá konkrétní mediace. Na mediátora jsou kladeny různé požadavky legislativní i etické. Nakolik jsou tyto postačující? Jakou úlohu mohou hrát vzdělavatelé mediátorů? Lze nastavit nějaká kritéria pro výběr mediátorů pro výkon mediace? Osobní názory a postoje ovlivňují chování mediátora v mediaci. Pro samotný výkon mediace je však zásadní jeho profesionalita. Vzdělavatelé mají zodpovědnost předat každému budoucímu mediátorovi dostatečné informace o mediaci, seznámit ho s mediačními principy, dovednostmi a technikami. Klienti, stejně jako v jiných oborech (např. advokát), si volí odborníka a oni jsou zodpovědní za svůj výběr mediátora. (Příspěvek PhDr. Ernest Kováč)
- Mediátor by měl být především profesionál. Odborné dovednosti prokazují mediátoři při samotné mediační zkoušce, nicméně následné „celoživotní“ vzdělávání mediátorů je ponecháno na jejich samotném uvážení a dobrovolnosti. Je však tento přístup k dané problematice vhodně zvolený? Inspirací může být zakotvení mandatorního celoživotního vzdělávání mediátorů, jako je tomu například v USA ve státě Florida. (Příspěvek Dagmar Navrátilová)
- Mediace je interdisciplinární. Většina mediátorů pracuje s klienty také v jiné roli- advokáta, psychologa, sociálního pracovníka. Pokud je mediátor zároveň terapeut, uvědomuje si, že mnohé postupy v mediaci a terapii mají k sobě velmi blízko. Pro bezpečí jak mediátora, tak klientů je velmi důležité, aby se v jednotlivých rolích cítil mediátor jistě. Na začátku spolupráce s klienty si jasně vymezili, jak spolupráce bude vypadat a mediátor z role nevystupoval. (Příspěvek PhDr. Dana Vrabcová)
- Jak vypadá v současnosti praxe mediace v tzv. Cochemského modelu představila Mgr. Ing. Martina Cirbusová, Ph.D. Aplikace modelu Interdisciplinární spolupráce v různých lokalitách ČR s sebou přináší praktické otázky týkající se zejména nastavení efektivní spolupráce jednotlivých subjektů, které jsou do modelu zapojeny. Jedním ze základních principů této spolupráce je přenesení odpovědnosti za hledání řešení situace na rodiče. Má-li soud ve výsledku při svém rozhodování vzít do úvahy zejména to, jak byli rodiče v zájmu svého dítěte ochotni spolupracovat, musí mít dostatek informací od ostatních do spolupráce zapojených subjektů. Jakou roli zde může mít mediace? Praxe se v jednotlivých lokalitách k zapojení mediace do procesu staví různě, právě s ohledem na omezené možnosti prolomení mlčenlivosti.

- V oblasti rodinné mediace stále častěji zaznívají hlasy, že její běžnou moderní podobou by mělo být i zapojování dětí. Zejména v zahraničí, ale již i v ČR, se však podoby zapojování dětí liší a mezi praktiky začíná narůstat nejistota, jakým způsobem děti zapojovat. Mgr. Robin Brzobohatý se zaměřil na vyjasnění podob, pravidel a efektů dvou hlavních způsobů participace dětí na mediaci - mediace zaměřená na děti (child focused mediation) a mediace zahrnující děti (child inclusive mediation).
- JUDr. Monika Selvičková, Ph.D. se zaměřila na možnosti a limity mediace v oblasti práce s domácím násilím. Domácí násilí má mnoho podob, včetně psychického či ekonomického vydírání. Mediátoři se s ním setkávají příliš často na to, aby ve své praxi vystačili s jednoduchou poučkou, že "domácí násilí = kontraindikace mediace".
- Miloš Zahradník se věnoval internetnické mediaci. Kromě obecných požadavků, které musí splňovat každý mediátor, je důležité, aby daný mediátor disponoval vlastnostmi, které jsou specifické právě pro internetnickou mediaci např. dostatečnou jazykovou vybaveností, znalostí hodnot a kulturního prostředí každé ze stran sporu. Významnou roli hraje i jeho vlastní kulturní zázemí v kontextu zachování nestrannosti mediátora.
- JUDr. Dagmar Tragalová se zabývala postavením mediátora v současném právním systému v roli nezávislého podnikatele, nad kterým dohled při výkonu jeho činnosti vykonává ministerstvo spravedlivosti SR a v úvahách de lege ferenda novým statutem mediátora a jeho postavením v právním systému při regulaci činnosti prostřednictvím mediačního centra jako profesního sdružení zřízovaného na základě zákona. Autorka poukázala na vznik nových institutů a nových pravomocí, které by přispěly k rozvoji mediace jako mimosoudní činnosti.
- Petra Mašková se zaměřila na vybrané problematické oblasti organizace prvního setkání se zapsaným mediátorem. Např. na problémy spojené s aktivitou stran sporu, jako např. nedorozumění v oblasti, kdo je povinen sjednat termín schůzky, problematika v oblasti komunikace mediátora s právními zástupci stran. První setkání se zapsaným mediátorem je sice co do délky krátkým jednáním, ale tím neztrácí na důležitosti.
- Mgr. Žaneta Vítů se zabývala ne-důvěrností nařízeného setkání se zapsaným mediátorem a mediace. Zaměřila se na to, zda je úprava důvěrnosti (mlčenlivosti) v současné právní úpravě nastavena dostatečně a jaké jsou možnosti změny/zlepšení.

V Olomouci 12. 9. 2019

Zapsali: PhDr. Dana Vrabcová a JUDr. Tomáš Horáček, Ph.D.